

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Přístup veřejnosti k platům vysokých úředníků ve vybraných státech

Marie Beranová
Spolupráce: JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

Informační podklad č. 5.324

prosinec 2011

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah:

ÚVOD	3
PŘÍPAD NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU TÝKAJÍCÍ SE INFORMACÍ O PLATECH PRACOVNÍKŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	3
PŘÍPAD EVROPSKÉHO SOUDNÍHO DVORA	5
KOMPARATIVNÍ TABULKA JEDNOTLIVÝCH STÁTŮ	7
DÁNSKO	8
FINSKO	8
FRANCIE	8
ISLAND	9
ITÁLIE	9
KANADA	10
LITVA	11
MAĎARSKO	11
NĚMECKO	12
NIZOZEMSKO	12
NORSKO	12
POLSKO	13
RAKOUSKO	14
ŘECKO	15
SLOVENSKO	15
ŠVÉDSKO	16
ŠVÝCARSKO	16
TURECKO	16
USA	17
VELKÁ BRITÁNIE	17
ZDROJE	19
PŘÍLOHA: ČESKÝ PŘEKLAD PŘÍPADU ESD	20

Úvod

Jak vyplývá z následující komparace, většina států dosud považuje údaj o výši vypláceného individuálního platu úředníka (s výjimkou platů ústavních činitelů, které nekolísají, například platů poslanců, ministrů, soudců apod., tedy platů, jejichž celá výše je dána předpisem) za osobní údaj, který je takového charakteru, že je chráněn před povinností poskytovat ho podle zákona o poskytování informací ve veřejné správě.

Ze zkoumaných států umožňují získat informaci o specifickém platu včetně jména úředníka především severské země jako Švédsko a Finsko. V žádném z těchto států však nejsou tyto individuální platy souhrnně uveřejňovány ani nejsou souhrnně veřejně přístupné. Nově se k této skupině států připojilo Slovensko.

Specifickou právní úpravu má Litva, kde jsou na internetu publikovány průměrné platy zaměstnanců na stejné pracovní pozici v určitém úřadě nebo organizaci. V případě, že na této pozici pracuje v dané organizaci pouze jedna osoba, je vyžadován její souhlas s uveřejněním takovéto informace.

Další přístup k této problematice se momentálně vytváří ve Velké Británii, kde se uveřejňují nikoliv vyplacené přesné platy, ale vyplacené roční platy v intervalu 5000 liber.

V některých státech se uveřejňují jen platy manažerů institucí a firem, navázaných na stát, pokud to vyžadují obchodně právní předpisy upravující transparentnost hospodaření (Norsko).

Případ Nejvyššího správního soudu týkající se informací o platech pracovníků veřejné správy¹

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 5. 2011, č. j. 5 As 57/2010-79, zaujal právní názor, podle kterého je údaj o výši „mimořádné odměny“ vedoucího odboru městského úřadu osobním údajem, jehož poskytnutí na základě žádosti podané podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, není podmíněno souhlasem subjektu tohoto údaje (zaměstnance), neboť na jeho zpřístupnění dopadá výjimka stanovená v § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím.

V tomto případě se žadatel postupem podle zákona o svobodném přístupu k informacím domáhal vydání informace o výši mimořádných odměn, které obdržel v letech 2000 až 2008 vedoucí oddělení informačních systémů Magistrátu města Zlína. Město Zlín jako oslovený povinný subjekt žádost odmítlo s odkazem na ochranu osobních údajů podle § 8b zákona o svobodném přístupu, ve spojení se zákonem o ochraně osobních údajů (zákon č. 101/2000 Sb). Aplikace výjimky z ochrany osobních údajů plynoucí z § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím byla dle názoru povinného subjektu vyloučena, neboť zaměstnanec nelze považovat za příjemce veřejných prostředků (nadto se dotčené ustanovení vztahuje především na poskytování informací o platbách typu dotací a příspěvků, a nikoli na plnění poskytovaná na základě pracovněprávních předpisů). Rozhodnutí Magistrátu města Zlína bylo potvrzeno i Krajským úřadem Zlínského kraje a Krajským soudem v Brně. Krajský soud v Brně zdůraznil, že při poskytování osobních údajů se jedná o střet dvou ústavně

---

¹ Informace jsou kromě odůvodnění rozsudku vybrány z článku: Furek, A. Informace o platech pracovníků veřejné správy. *Právní rozhledy*. 2011, 17, s. 626 - 634.

zaručených práv – práva na ochranu osobnosti a osobních údajů podle čl. 10 Listiny a práva na informace podle čl. 17 Listiny. Takový střet je pak nutné, dle názoru krajského soudu, řešit „ve prospěch“ práva na ochranu osobnosti a osobních údajů a údaj o výši mimořádných odměn vedoucího odboru ze zpřístupnění vyloučit. Nejvyšší správní soud ale dospěl k závěru, že za příjemce veřejných prostředků ve smyslu § 8b zákona je nutné považovat i zaměstnance povinného subjektu. Příjemcem veřejných prostředků, o němž je nutné poskytnout základní osobní údaje, je podle názoru soudu každý, kdo jakkoli čerpá veřejné prostředky. Protože mezi výjimkami stanovenými v § 8b odst. 2 zákona platy, mzdy ani další plnění poskytovaná zaměstnancům uvedeny nejsou, musí být podle Nejvyššího správního soudu žadateli v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím zpřístupněna informace o výši mimořádné odměny poskytnuté zaměstnanci i bez jeho souhlasu.

A. Furek v článku poukazuje na problematické části rozsudku Nejvyššího správního soudu. Domnívá se, že některé otázky Nejvyšší správní soud neposoudil komplexně (účel § 8b zákona) nebo je ponechal bez odpovědi (střet dvou ústavně zaručených práv). Účel § 8b zákona podle Nejvyššího správního soudu spočívá ve zpřístupňování základních osobních údajů v zásadě o jakémkoli příjemci veřejných prostředků bez rozlišení právního důvodu jejich poskytování (kromě § 8b odst. 2 zákona). Důvodová zpráva k § 8 v návrhu zákona chybí, ale lze odkázat na důvodovou zprávu, která byla součástí jedné z předchozích novel zákona o svobodném přístupu k informacím, i když tato novela nebyla schválena. Tato důvodová zpráva navrhovala nově upravit přístup fyzických osob ke stejně limitovanému obsahu informací, jako měly doposud osoby právnické. Vycházela z principu, že veřejnost má právo na informace, ale ochrana osobnosti je zachována tím, že jde jen o minimální nutný rozsah údajů. Podle komentáře k zákonu o svobodném přístupu k informacím² novela nemá za cíl zpřístupnit osobní údaje o jakýchkoliv příjemcích veřejných prostředků, ale pouze o těch, jimž jsou prostředky poskytovány na základě žádostí v podobě dotací či veřejných finančních podpor nebo na základě úplatných smluv uzavřených povinnými subjekty se třetími osobami k zajištění služeb či k nakládání s majetkem. Zaměstnanci tedy nebyli zamýšleni jako příjemci, na které by mělo dopadat komentované ustanovení. Dalším argumentem zmíněným v článku je absence testu veřejného zájmu, čili absence podrobného vypořádání střetu mezi ústavně zaručených právem na informace a ústavně zaručeným právem na ochranu osobnosti a osobních údajů. Tento střet je v rozsudku opominut. Judikatura Ústavního soudu ukládá řešit střet dvou ústavně zaručených práv principem proporcionality. V praxi je test veřejného zájmu vnímán především jako ochrana (zdánlivě slabšího) ústavního práva na informace proti jiným (zdánlivě silnějším) právům. Ve skutečnosti však mezi těmito ústavními právy není hierarchické uspořádání, takže test veřejného zájmu představuje pouze specifické uplatnění principu proporcionality, tedy poměrování dvou střetávajících se práv. Princip proporcionality je nutné uplatňovat i v případě, kdy by právo na informace mohlo zasáhnout do jiného ústavně zaručeného práva takovým způsobem, jenž by předpokládaný účel tohoto práva mohl narušit nebo vyloučit. Taková úvaha v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu chybí. Autor dále zmiňuje hierarchizaci osobních údajů podle intenzity eventuálního zásahu do osobnostní sféry fyzické osoby při poskytnutí konkrétního údaje. Údaj o výši platu řadí mezi ty, které zasáhnou osobní sféru fyzické osoby zcela zásadním způsobem, jelikož ve většině případů je podle něj možné usuzovat i na celkovou výši příjmů a tedy i na majetkové poměry konkrétních fyzických osob, což může vést až ke společenskému znevažování osobnosti nebo snahám o korupci. Podle

---

² Furek, A., Rothanzl, P. Linde Praha, 2010

autora potřebu ochrany tohoto údaje nepřevýší ani účel zákona o svobodném přístupu k informacím. Poskytnutí informace o platu konkrétního pracovníka může být z hlediska potřeby veřejné kontroly nakládání s majetkem povinného subjektu odůvodnitelné, ale nemůže obstát z hlediska dopadů, které zpřístupnění takové informace přináší v oblasti soukromí pracovníka povinného subjektu. Z toho lze usuzovat, že ochrana osobního údaje fyzické osoby nutně musí převážet nad potřebou veřejné kontroly povinných subjektů, tedy nad právem na informace. Při podezření z korupčního jednání A. Furek doporučuje obrátit se na příslušné orgány, které mohou prověřit oprávněnost majetku při zachování potřebné míry ochrany soukromí. Autor dále zmiňuje, že veřejná kontrola je ve vztahu k veřejným funkcionářům v dostatečné míře zajištěna prostřednictvím zákona o střetu zájmů (zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů), ale ani ten nepředpokládá kontrolu platových příjmů veřejných funkcionářů, jelikož součástí oznámení o příjmech není informace o výši platu. Dalším problémem nastíněným v článku je rozlišování mezi pracovníky orgánů veřejné správy a jinými zaměstnanci. Zaměstnanci pracující pro povinné subjekty by na rozdíl od ostatních zaměstnanců museli strpět větší zásah do soukromí.

Článek dále řeší navazující otázky spojené s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, které mohou nastat, jako jsou otázka zveřejnění a dalšího šíření údaje o platu pracovníka povinného subjektu. Podle upozornění Úřadu pro ochranu osobních údajů by zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup komukoliv (např. na internetu) patrně představovalo porušení zákona o ochraně osobních údajů (snad jen s výjimkou čelních představitelů povinných subjektů). Dále vyvstává otázka, zda by účastníkem řízení o žádosti o poskytnutí informace neměly být též osoby, které by byly poskytnutím informace přímo dotčeny na svých právech a povinnostech. Podle autora by subjektu měla být poskytnuta možnost, aby svůj osobní údaj mohl chránit před neoprávněným zpřístupněním třetí osobě již během posuzování důvodů ke zveřejnění údaje. A. Furek nepovažuje rozsudek Nejvyššího správního soudu za správný a domnívá se, že nebyl dostatečně odůvodněn. Dále má obavy, že by se zákon o svobodném přístupu k informacím mohl stát nástrojem používaným k úmyslnému sledování platů neoprávněnými osobami nebo prostředkem nátlaku na úředníky veřejné správy. Autor žádá, aby byly výše zmíněné negativní ústavněprávní dopady soudu přezkoumány a znovu posouzeny.

Případ Evropského soudního dvora

Pro další komparaci je třeba znát významný případ, který řešil Soudní dvůr Evropské unie dne 20. května 2003, ve spojených věcech číslo C-465/00, C-138/01 a C-139/01. Jednalo se o spory ohledně ochrany osobních údajů fyzických osob. První spor byl mezi Účetním dvorem Rakouska na jedné straně a velkým počtem subjektů, jež podléhají jeho dohledu na straně druhé (C-465/00); další pak mezi dvěma zaměstnanci Christou Neukomm (C-138/01) a Josephem Lauermannem (C-139/01) na straně jedné a jejich zaměstnavatelem, veřejnoprávní rozhlasovou stanicí Österreichischer Rundfunk na straně druhé. Spor se týkal povinnosti jmenovitě sdělit výši platu, pokud by přesahoval určitou úroveň. Mezi subjekty vyvstal problém výkladu článku 8 spolkového ústavního zákona o omezení platů úředníků³

---

³ Článek 8 spolkového ústavního zákona o omezení platu úředníků BGBl. I 1997/64, ve znění pozdějších předpisů:

1) *Právní subjekty podléhající dohledu Účetního dvora Rakouska jsou povinny mu sdělit v prvních třech měsících roku každé dva kalendářní roky platy nebo starobní důchody osob, které alespoň po dobu jednoho roku z těchto dvou předcházejících let pobíraly plat nebo starobní důchod, jež byly ročně vyšší čtrnáctinásobku 80 %*

BGBI.I1997/64 (Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre - BezBegrBVG). Článek 8 tohoto zákona stanoví povinnost Účetního dvora Rakouska shromáždit a evidovat informace o osobách, jejichž roční platy nebo starobní důchody vyplacené právními subjekty podléhajícími dohledu Účetního dvora Rakouska převyšují celkovou výši stanovenou v odstavci 1 článku 8. Žalovaní na základě svého výkladu tohoto článku odmítli sdělit platy převyšující určitou úroveň, zatímco Účetní dvůr z něj vyvodil povinnost platy jmenovitě sdělit. Žalovaní se opírali dále o směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, o článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách, který zajišťuje právo na soukromí, a o tvrzení, podle kterého povinnost sdělení tvoří překážku pohybu pracovníků v rozporu s článkem 39 Smlouvy ES. Soudní dvůr měl rozhodnout, zda má být směrnice vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě a tudíž i zveřejňování příjmů osob jejich zaměstnavateli, pokud převyšují určitou výši a pokud ano, zda se jednotlivec může ustanovení této směrnice před vnitrostátními soudy dovolávat. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 95/46/ES nebrání použít spornou rakouskou (nebo jinou národní) právní úpravu za předpokladu, že je prokázáno, že široké zveřejnění nejen výše ročních příjmů, pokud převyšují určitý strop, ale i jmen poživatelů těchto příjmů je nezbytné a vhodné ve vztahu k cíli řádné správy veřejných prostředků sledovanému zákonodárcem, což přísluší ověřit předkládajícím soudům. Dále rozhodl, že směrnice 95/46/ES je přímo použitelná v tom smyslu, že se jí jednotlivec může dovolávat před vnitrostátními soudy, aby tím zabránil použití pravidel vnitrostátního práva, jež jsou s těmito ustanoveními v rozporu.

Český překlad případu je umístěn v příloze práce.

---

výše měsíčního základu uvedeného v článku 1. Právní subjekty jsou rovněž povinny uvést platy a starobní důchody osob, které pobírají jiný plat nebo jiný starobní důchod od právního subjektu, jenž podléhá dohledu Účetního dvora Rakouska. Osoby, které pobírají plat nebo starobní důchod od dvou nebo více právních subjektů, jež podléhají dohledu Účetního dvora Rakouska, o tom musí tyto subjekty uvědomit. Pokud tato informační povinnost není těmito právními subjekty dodržena, musí Účetní dvůr Rakouska zkontrolovat dotčené dokumenty a na tomto základě vypracovat zprávu.

2) Při uplatnění odstavce 1 je rovněž třeba brát v úvahu sociální dávky a dávky v naturáliích, za předpokladu, že se nejedná o dávky nemocenského nebo úrazového pojištění nebo dávky plynoucí ze srovnatelných právních předpisů spolkových zemí. Je-li vyplaceno několik platů nebo starobních důchodů právními subjekty, jež podléhají dohledu Účetního dvora Rakouska, musí být sečteny.

3) Účetní dvůr Rakouska je povinen shromáždit tyto informace ve zprávě a oddělit roční hodnoty. Zpráva musí evidovat všechny osoby, jejichž roční platy nebo starobní důchody vyplacené právními subjekty, jež podléhají dohledu Účetního dvora Rakouska, převyšují celkovou výši zmíněnou v odstavci 1. Zpráva musí být předložena Národní radě Rakouska (Nationalrat), Spolkové radě Rakouska (Bundesrat) a parlamentům spolkových zemí (Landtagen).

Komparativní tabulka jednotlivých států

První sloupec tabulky srovnává uveřejňování tarifů, druhý uveřejňování vyplacených platů bez uvedení jména úředníka. Třetí sloupec tabulky srovnává státy podle toho, zda umožňují sdělit jmenovitě plat určitých úředníků či nikoliv. Pokud je v rubrice uvedeno písmeno N, znamená to, že údaje v této rubrice nebyly dohledány nebo vzhledem k ostatním rubrikám nejsou relevantní.

Stát	Výše tarifů se uveřejňuje prostřednictvím tabulky, podle které se tvoří platy	Ve státě se uveřejňují vydané platy v úřadě, bez jmenovité specifikace osoby	Ve státě existuje právo na jmenovité sdělení individuálního platu, který jednotlivý vyšší úředník obdržel, včetně odměn
Dánsko	Ano	Ano	Ne
Finsko	Ano	N	Ano
Francie	Ano	N	Ne
Island	Ano	Ano	Ne
Itálie	Ano	Ano	Ano, platy vysokých úředníků byly uveřejněny v důsledku reformy veřejné správy, která proběhla v roce 2009.
Kanada	Ano	Ano	Ne přesné platy, podrobněji viz níže
Litva	Ano	Ano, zveřejňuje se průměrná výše platů všech zaměstnanců na stejné pracovní pozici v úřadě. Pokud je na pozici pouze jeden zaměstnanec, je potřeba jeho souhlasu.	Ne. Pokud je na určité pozici pouze jeden zaměstnanec, je potřeba ke zveřejnění jeho platu jeho souhlasu.
Maďarsko	N	N	Ano
Německo	Ano	Ano	Ne
Nizozemsko	Ano	N	Ne zcela, pouze úřady a právnické osoby, které jsou z větší části financovány státem, musí sdělovat platy, které jsou vyšší než průměrný ministerský plat.
Norsko	Ano	N	Ne. Plat je zpřístupněn pouze pokud je osoba na vedoucí pozici nebo je členem vedení <u>nezávislé právnické osoby</u> . Zákon o účetnictví vyžaduje, aby informace o individuálních platech vyplácených členům vedení a dozorčích rad akciových společností částečně nebo zcela vlastněných veřejnými subjekty a členům jiných subjektů takto vlastněných byly součástí vyúčtování společnosti, které je veřejně přístupné.
Polsko	Ano	Ano	Ne
Rakousko	Ano	N	N
Řecko	Ano	N	Ne
Slovensko	Ano	N	Ano, používá se zákon o poskytování informací u vyšších úředníků, viz níže
Švédsko	N	N	Ano

Stát	Výše tarifů se uveřejňuje prostřednictvím tabulky, podle které se tvoří platy	Ve státě se uveřejňují vydané platy v úřadě, bez jmenovité specifikace osoby	Ve státě existuje právo na jmenovité sdělení individuálního platu, který jednotlivý vyšší úředník obdržel, včetně odměn
Švýcarsko	Ano	N	Ne
Turecko	Ano	N	Ne
USA	Ano	Ano	Ano
Velká Británie	Ano	N	Ano, jsou povinně sdělovány individuální platy úředníků, pobírajících 150 000 liber ročně nebo víc, v intervalu 5000 liber.

Dánsko

1. Sdělování individuálních platů

V Dánsku nejsou platy konkrétních osob – úředníků – sdělovány.

2. Uveřejňování tarifů

Přístup k platům státních zaměstnanců v podobě všeobecných tarifních podmínek je umožněn neomezeně. Platy jsou určovány a obsaženy v kolektivních smlouvách. Všeobecné pracovní a tarifní podmínky jsou publikovány a jsou rovněž dostupné na internetu.

Finsko

1. Sdělování individuálních platů

Individuální platy státních úředníků ve Finsku jsou považovány za veřejně přístupné. Na základě Sekce 1 Zákona o otevřenosti vládních aktivit (angl. *Act on Openness of Governmental Activities* 621/1999) jsou všechny úřední dokumenty veřejnosti přístupné, pokud není stanoveno jinak v tomto nebo v jiném zákoně. Podle názoru pracovníka finského parlamentu pomáhá sdělování informací o platech dohledu nad vykonáváním veřejné moci a nad využíváním veřejných zdrojů. Informace o individuálních platech i tarifech jsou tedy považovány za veřejné dokumenty podle sekce 1 výše uvedeného zákona.

Přestože individuální platy jsou dostupnou informací, nejsou obecně publikovány. Zákon o otevřenosti vládních aktivit pouze nařizuje, že informace má být podána, pokud je o ni požádáno. Zákon definuje způsoby, prostředky a termíny pro podání žádosti o informaci.

2. Uveřejňování tarifů

Platové tabulky veřejné služby (například mzdové tabulky institucí) jsou v některých případech uveřejňovány online, ale tento postup je pouze dobrovolný a není upravován právem.

Francie

1. Sdělování individuálních platů

Francouzské právo nepředpokládá sdělování platů úředníků ani jiných státních činitelů. Pravidla upravující poskytování informací třetím osobám vyplývají ze zákona číslo 78-753 z 17. července 1978 obsahujícího opatření pro zlepšení vztahů mezi veřejnou správou a veřejností a další opatření správního, sociálního a daňového charakteru. Tento zákon stanovuje princip volného přístupu k úředním dokumentům s některými omezeními stanovenými v článku 6 zákona. Kromě obecných omezení vztahujících se k určitým

dokumentům a postupům, článek 6 omezuje právo veřejnosti na informace, pokud by jejich poskytnutím byla narušena ochrana soukromého života, lékařské tajemství a tajemství obchodní a průmyslové; pokud obsahují ohodnocení nebo posouzení hodnot jmenovitě určené nebo lehce identifikovatelné fyzické osoby; nebo pokud informace ukazují na chování určité osoby, jehož prozrazení by jí mohlo uškodit. Jestliže je podána žádost o dokument obsahující výše zmíněné informace, které nejsou vzhledem ke článku 6 poskytnutelné, ale které lze skrýt nebo oddělit, dokument lze žadateli poskytnout po zakrytí nebo oddělení těchto informací. Platové listiny obsahující jmenovité údaje a prvky ocenění (odměny proměnlivé výše, přizpůsobitelné v závislosti na chování zájemce) nemohou být poskytovány třetím osobám před zakrytím jmenovitých údajů a celkové vyplácené částky v takovém rozsahu, ve kterém bude zjištělná výše prémie. Tyto informace jsou uvedeny na webové stránce Komise pro přístup k úředním dokumentům (Commission d'accès aux documents administratifs, CADA), v záložce o zveřejňování dokumentů týkajících se řízení státních úředníků. Stejná pravidla se vztahují na územní celky (collectivités territoriales) na základě předpisů o poskytování dokumentů obsažených ve všeobecných předpisech územních celků.

2. *Uveřejňování tarifů*

Mzdové tabulky jsou upravovány kolektivními smlouvami. Tyto kolektivní smlouvy jsou veřejně přístupné.

Island

1. *Sdělování individuálních platů*

Ne, individuální platy státních zaměstnanců nejsou považovány za úřední informaci a nejsou žadatelům o informaci poskytovány.

2. *Uveřejňování tarifů*

Dohody mezi ministerstvem financí a odbory státních zaměstnanců jsou přístupné na internetových stránkách ministerstva financí. Mzdové tabulky jsou dostupné na internetových stránkách tamtéž.

3. *Uveřejňování platů ministrů a vysokých ústavních činitelů*

Rozhodnutí o výši platů prezidenta, ministrů, členů parlamentu a vysoce postavených státních úředníků vládních úřadů jsou přijímána v souladu se Zákonem o platovém výboru (Act on the Salary Board). Výbor se skládá z pěti členů, třemi zvolenými parlamentem, jedním dosazeným nejvyšším soudem a jedním dosazeným ministerstvem financí. Rozhodnutí výboru jsou dostupná na jeho webových stránkách.

Itálie

1. *Sdělování individuálních platů*

V Itálii proběhla v roce 2009 reforma veřejné správy (Riforma Brunetta), jejímž cílem byla především větší transparentnost italské veřejné správy. Reforma v oblasti transparentnosti vedla k plnému uveřejnění informací, včetně platů a životopisů vysoce postavených úředníků. Podle zákona č. 69/2009 každý orgán veřejné správy musí na svých webových stránkách publikovat některé informace týkající se platů svých vedoucích pracovníků a manažerů. Na webových stránkách jsou tyto informace k nalezení pod záložkami „Transparentnost, hodnocení a zásluhy“ nebo „Transparentní operace“ („Transparency, assessment and merit“ a „Transparency operation“).

Zákon č. 69 z r. 2009 v čl. 21 stanoví, že každý z orgánů veřejné moci vyjmenovaný v čl. 1 odst. 2 zákona, č. 165 z r. 2001 má povinnost uveřejnit na svých internetových stránkách roční platy, životopis, telefonní čísla a pracovní e-mail ředitelů a tajemníků komunálních i provinčních orgánů, a také stejným způsobem uveřejnit míru nepřítomnosti a přítomnosti pracovníků tzv. vedoucích (ústředních) úřadů.

Před přijetím tohoto zákona již Finanční zákon č. 266 z 23. prosince 2005 (Legge Finanziaria 2006 – Legge 23 dicembre 2005, n. 266) stanovoval, že každý veřejný úřad nebo veřejný orgán s výjimkou akciových společností musí na svých webových stránkách publikovat všechny částky vynakládané na platy, platby, úkoly a konzultační služby.

2. Uveřejňování tarifů

Od roku 1993 je výše platů státních úředníků upravována kolektivními pracovními smlouvami v každém sektoru veřejné správy. Prémie, o které se navyšuje základní plat, jsou také stanoveny těmito smlouvami. Všechny tyto kolektivní smlouvy jsou evidovány v databázi CNEL (Národní rada pro ekonomiku a zaměstnanost) a jsou veřejné.

Kanada

Některé zákony provincií se mohou lišit od zákonů federálních. Například Ontario každoročně publikuje seznam zahrnující jmenovitě všechny státní úředníky provincie, jejichž příjem je vyšší než 100 000 dolarů.

1. Sdělování individuálních platů na federální úrovni

Individuální platy federálních státních úředníků nejsou v Kanadě poskytovány. Ani zákon o přístupu k informacím (Access to Information Act), ani zákon o ochraně soukromí (Privacy Act) přímo neupravuje poskytování informací o individuálně specifikovaných platech federálních veřejných zaměstnanců. Zákon o ochraně soukromí se podřizuje zákonu o přístupu k informacím, ale pro účely sekcí 7, 8 a 26 a sekce 19 zákona o přístupu k informacím **nezahrnuje** informace o jedinci, který byl nebo je úředník či zaměstnanec vládní instituce, které se vztahují k vykonávané funkci a zahrnují: skutečnost, že jedinec byl nebo je úředníkem nebo zaměstnancem vládní instituce; titul, adresu do povolání a telefonní číslo jednotlivce; klasifikaci, platový tarif a odpovědnosti, které se vztahují k funkci vykonávané jedincem; jméno jedince na jím připraveném dokumentu během trvání doby jeho zaměstnání a osobní názory nebo stanoviska jedince podávané během trvání doby jeho zaměstnání.

Zákon o přístupu k informacím upravuje mechanismus, pomocí kterého může být sdělen osobní údaj, který je jinak chráněn: jednotlivce, ke kterému se informace vztahuje, svolí k jejímu zveřejnění; když je informace veřejně dostupná, nebo když je zveřejnění informace v souladu se sekcí 8 zákona o ochraně soukromí. Podle sekce 8 zákona o ochraně soukromí osobní údaj musí být uveřejněn za jakýmkoliv účelem, pokud podle názoru vedoucího vládní instituce „veřejný zájem na uveřejnění informace převáží jakýkoliv zásah do osobního soukromí, který může být způsoben uveřejněním informace.“

2. Uveřejňování tarifů

Federální vláda zpřístupňuje odstupňované platové stupnice pro všechny federální státní úředníky. Platy různých kategorií zaměstnanců i platová rozmezí – včetně procent bonusů, pokud jsou vyplácené - jsou přístupné komukoliv s přístupem na webové stránky vlády nebo komukoliv, kdo podá písemnou žádost. Veřejně přístupná jsou i rozmezí platů vysokých státních úředníků, kteří jsou do své funkce jmenováni guvernérem.

Litva

1. Sdělování individuálních platů

Individuální jmenovité platy nejsou považovány za veřejnou informaci. Přesto je právní úprava velmi transparentní. Litevské právní předpisy, tedy zákon o právu obdržet informace od státu a samosprávných institucí a úřadů; a nařízení vlády o obecných požadavcích pro internetové stránky státu a samosprávných institucí a úřadů stanoví, že státní instituce a instituce a úřady místní správy a společnosti poskytující veřejné služby, ve kterých stát nebo místní správa vlastní určitý podíl, jsou povinny na oficiálních webových stránkách výše zmíněných institucí, úřadů a společností uveřejnit informace o průměrném platu jednoho pracovníka na určité pozici (kategorii) v úřadě, který byl poskytnut. Musí uveřejnit průměrný plat (před zdaněním) v předchozím čtvrtletí stávajícího roku a rovněž v celém předchozím roce. Pokud pozici zastává pouze jeden pracovník v celé instituci, jeho plat může být uveřejněn pouze s jeho souhlasem. Jako příklad uveřejnění platů je připojena tabulka (informace z webové stránky ministerstva energetiky Litevské republiky):

<i>Ministerstvo energetiky</i>	Průměrný plat v roce 2010 (v Litas)	Průměrný plat ve 2. čtvrtletí roku 2011 (v Litas)	Počet zaměstnanců zastávajících funkci
Ministr	8.463	8.727	1
Náměstek ministra	7.436	7.673	2
Vedoucí kanceláře ministerstva	6.080	6.160	1
Poradce ministra	4.987	5.052	1
Asistent ministra	2.665	2.537	1
Ředitel oddělení	4.752	5.327	9
Zástupce ředitele oddělení	4.067	4.295	6
Vrchní expert	3.447	3.544	25
Hlavní expert	2.835	2.880	9
Atašé	3.834	3.947	2
<i>Osoby pracující na základě pracovní smlouvy</i>			
Ředitel oddělení	2.407	2.412	1
Expert	2.378	2.526	5
Asistent atašé	5.262	5.207	1

2. Uveřejňování tarifů

Tarifů státních úředníků jsou stanoveny v kolektivních smlouvách, které jsou veřejné.

Maďarsko

1. Sdělování individuálních platů

Skutečná výše platu vysokých státních úředníků (včetně prémie, bonusů etc.) je veřejnou informací, která musí být poskytnuta na žádost kteréhokoliv občana, bez ohledu na účel žádosti. Nicméně tyto údaje nejsou zveřejňovány na internetu. Údaje vzniklé během činnosti správních úřadů a jiných orgánů zabezpečujících veřejnou službu jsou považovány za veřejné. Příjmy vedoucích úředníků, které tito obdrželi za výkon svých pravomocí, jsou veřejnými údaji.

2. *Uveřejňování tarifů*
Informace se nepodařilo získat.

Německo

1. *Sdělování individuálních platů*
Výše individuálních platů státních zaměstnanců a dalších zaměstnanců nejsou poskytovány. IFG (Informationsfreiheitsgesetz - Zákon o volném přístupu k informacím) nestanoví žádnou povinnost poskytovat individuální rozpočty nebo platy. §5 zákona o volném přístupu k informacím říká, že zpřístupňování osobních údajů je chráněno. Každá informace o zaměstnání všech státních úředníků a zaměstnanců musí být chráněna. V případě jejího zpřístupnění musí být předem získán souhlas subjektu údajů.
2. *Uveřejňování tarifů*
BbesG (Bundesbesoldungsgesetz - Zákon o platech státních úředníků) je zákon, ve kterém jsou všechny platy vysokých státních úředníků uvedeny ve formě tabulky. Tyto tabulky jsou publikovány ve sbírce zákonů (Bundesgesetzblatt), která je přístupná na internetu. Tarify ostatních zaměstnanců jsou obsaženy v kolektivní smlouvě vyššího stupně pro oblast veřejné služby (Tarifvertrag für den öffentlichen Dienst – TVöD). Tato kolektivní smlouva obsahující tabulky s různými skupinami zaměstnanců je publikována na internetu. Platová sazba se odvozuje od věku, kvalifikace, počtu dětí, pracovních zkušeností a jiných aspektů zaměstnance. Vyplácená částka se pro každou osobu liší.
3. *Uveřejňování platů ministrů a vysokých ústavních činitelů*
Všechny platy ministrů jsou stanoveny zákonem a publikovány ve sbírce.

Nizozemsko

1. *Sdělování individuálních platů*
Zákon o zveřejňování nejvyšších příjmů z veřejných zdrojů (WOPT, Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens) stanoví, že organizace, které jsou z velké míry financovány z veřejných finančních zdrojů, musí sdělovat platy nejvyšších úředníků a managerů pracujících v těchto organizacích. Tím se rozumí platy, které jsou vyšší než průměrný ministerský plat. Výše průměrného ministerského platu se každý rok mění a je vypočítávána ministerstvem vnitra. Předpis se vztahuje se na veřejné instituce (ministerstva, provincie, místní samosprávy) a instituce financované částečně z veřejných zdrojů (např. nemocnice, školy, národní vysílací korporace).
2. *Uveřejňování tarifů*
Tarify jsou publikovány v brožurce (Salarisniveaus Overheidspersoneel), která je přístupná na internetu.

Norsko

1. *Sdělování individuálních platů*
Zákon č. 19 z 19. května 2006 o svobodě informací (Offentlighetsloven) stanoví, že informace o výši individuálního platu státního úředníka může být předána třetím osobám jen na základě výjimek, které jsou dány právem. Zákon o svobodě informací provádí nařízení Offentlegforskrifta č. 1119 ze 17. října 2008. Sekce 7 nařízení stanovuje úředním orgánům

zahrnutým v zákonu o svobodě informací možnost publikovat určité dokumenty a informace na internetu. Výjimky z těchto úředních informací jsou stanoveny v § 2 sekce 7, podle kterého: „informace týkající se platů a jiných odměn fyzických osob nesmí být publikovány na internetu, pokud státní úředník není na vedoucí pozici nebo není členem vedení (board) nezávislé právnické osoby“. Na tuto úpravu navazuje zákon o akciových společnostech. Tento zákon upravuje odměňování vedení a dozorčích rad společností, pokud jsou vlastněny částečně nebo úplně veřejnými subjekty. Podobná pravidla jsou upravena v dalších zákonech o jiných subjektech takto vlastněných. Na tyto zákony navazuje zákon o účetnictví, který vyžaduje, aby informace o individuálních platech vyplácených členům vedení a dozorčích rad těchto společností byly součástí vyúčtování společnosti, které je veřejně přístupné.

2. Uveřejňování tarifů

Platové tarify zaměstnanců státní správy jsou veřejně publikovány, včetně internetu. Děje se tak v souladu se zákonem o platových tabulkách státních zaměstnanců.

Polsko

1. Sdělování individuálních platů

Individuální platy státních úředníků ani jiných zaměstnanců ve státní správě nejsou v Polsku všeobecně sdělovány. Zákon o přístupu k veřejným informacím z 6. září 2001 přímo neupravuje poskytování informací o individuálních platech úředníků státní služby. Právo na přístup k veřejným informacím je omezeno ochranou osobních údajů v oblasti soukromí fyzických osob a rovněž ochranou obchodního tajemství. Právo na obdržení informace může být poskytnuto v případech, které jsou obzvlášť důležité pro veřejný zájem.

Vývoj judikatury a rozhodovací praxe

Prozatím byl polským Nejvyšším soudem rozhodnut jen částečně relevantní případ (spis. č. III ARN 57/95, z r. 1996), který se zabýval poskytnutím informací o platech osob zaměstnavatelem. Judikát říká, že zákaz poskytnutí platů je odůvodněný jen tehdy, pokud to zasahuje do soukromé sféry. Osobní údaje mohou být poskytnuty jen tehdy, pokud jsou přímo vztaheny k veřejným aktivitám osoby.

V dalším případě - usnesení z 8. února 1993 (spis. č. I SA 1254/93) Nejvyšší správní soud rozhodl, že poskytnutím veřejné informace o platu starosty, jeho zástupce a pokladníka místní správy se podporuje transparentnost veřejného života. Vzhledem k tomu, že všechny tyto funkce jsou veřejné, místní společenství má právo vědět, jak jsou používány finanční prostředky obce a jaká je výše platu osob, které zastávají specifické pozice v místní správě.

Podobné rozhodnutí bylo vydáno Nejvyšším správním soudem 6. května 1997 (č. II SA / Wr 926/96), podle kterého: „platy členů vedení místní správy (starosta a jeho zástupci) by neměly být výhradně součástí sféry osobního života osob vykonávajících tyto funkce, jelikož jsou vázány i na jimi vykonávané veřejné funkce.“

Vyjádření vydané kanceláří Všeobecného inspektora pro ochranu osobních údajů (Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych) z roku 2009 říká, že platy ředitelů místních organizací, které mají právní subjektivitu, jsou upravovány zákonem z 3. března 2000 o odměnách za vedení určitých právních subjektů⁴ (obdobu našeho zákona o střetu

---

⁴ Radní, starosta, zástupce starosty, tajemník a pokladník úřadu místní samosprávy, vedoucí organizační složky společenství, vedoucí a člen místního řídicího orgánu a osoba vydávající správní rozhodnutí jménem starosty jsou povinni učinit prohlášení o své finanční situaci, podobně jako v ČR podle zákona o střetu zájmů. Tato informace je přístupná veřejnosti v Úředním bulletinu o veřejných informacích – BIP s výjimkou adresy pobytu osoby, která učinila prohlášení. Nicméně tato informace není tak přesná, aby bylo možno zjistit plat osoby.

zájmů), který v tomto případě má přednostní použití před zákonem o ochraně osobních údajů. Prohlášení o finanční situaci obsahuje informace o platech, ročních odměnách a odstupném osob, na které se vztahuje zákon o odměnách za vedení určitých právních subjektů. Tyto informace nejsou chráněny zákonem o ochraně osobních údajů (článek č. 15 zákona o odměnách za vedení určitých právních subjektů). Platy osob, na které se zákon o odměnách za vedení určitých právních subjektů nevztahuje, jsou podle vyjádření inspektora předmětem ochrany osobních údajů podle čl. 23 a 24 občanského zákoníku.

Poslední rozhodnutí Správního soudu ve Varšavě ze 7. 7. 2011⁵ dochází k závěru, že údaje o výši platu starosty (wójt), který je součástí místní správy, a jeho zástupců, jsou veřejnou informací. Tyto informace mají být zpřístupněny podle zákona o přístupu k veřejným informacím. Přestože § 2 odst. 5 zákona přístupu k veřejným informacím omezuje právo na veřejnou informaci ohledem na soukromí jednotlivce, v tomto případě nemůže být jeho omezení použito, jelikož se vztahuje k osobám, které jsou veřejnými činiteli. Soukromí je odepřeno, pokud se jedná o osoby zastávající veřejné funkce a informace je spojena s vykonáváním těchto funkcí. Specifické informace o osobách však nemusí být obsaženy ve veřejném věstníku.

2. Uveřejňování tarifů

Tarifý státních úředníků jsou veřejně přístupné. V Polsku, jako v České republice, mají jednotlivé tarify velmi široké intervaly a mnoho nejistých ukazatelů, proto není možné zjistit přesný plat úředníka ani úroveň platů v úřadě.

3. Uveřejňování platů ministrů a nejvyšších ústavních činitelů

Platy nejvyšších státních činitelů jsou veřejné. Jejich přesná výše je stanovena v zákoně, konsolidované znění č. 79/2011 sbírky. Jedná se o prezidenta republiky, Maršálky parlamentu, předsedu vlády a většiny vedoucích ústředních státních úřadů a guvernéra a jeho zástupce vojevodství.

Rakousko

1. Sdělování individuálních platů

Informace se nepodařilo získat.

2. Uveřejňování tarifů

Pro výkonnou větev státní moci jsou tarify platů státních úředníků vydávány na spolkové úrovni. Vzhledem ke spolkové struktuře Rakouské spolkové republiky si devět zemí stanovuje platy pro výkonnou větev místní správy autonomně. O každoročním navýšení platů jednají spolková vláda, odborové organizace veřejné správy a parlament. Země zapracovávají výsledek každoročních jednání o platech do předpisů na úrovni zemí.

3. Uveřejňování platů ministrů a vysokých ústavních činitelů

V Rakousku jsou v platnosti dva zákony určující platy pro nejvyšší státní činitele jak ve výkonné, tak v zákonodárné větvi státní moci, jako např. pro spolkového prezidenta, členy parlamentu, předsedu a členy vlády (obojí na národní i regionální úrovni). Tyto zákony jsou Spolkový ústavní zákon o omezení příjmů veřejných funkcionářů (Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre) a Spolkový zákon o příjmech

---

⁵ Orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/536E9EF262

(Bundesbezügesetz), který upravuje výši příjmů spolkového prezidenta a členů spolkové vlády.

Řecko

1. Sdělování individuálních platů

Individuální platy státních zaměstnanců nejsou sdělovány. Článek č. 5 zákona 2690/1999 upravuje přístup třetích osob k veřejným dokumentům obecně, ale ne přístup k platům státních úředníků. V Řecku existuje zákon o transparentnosti (3861/2010), který upravuje publikování různých kategorií správních aktů na internetu, nicméně se nevztahuje na platy státních úředníků.

2. Uveřejňování tarifů

Obecná pravidla týkající se tarifů jsou publikována v Oficiálním úředním listu (Official Gazette).

Slovensko

1. Sdělování individuálních platů

Sdělování platů státních úředníků je upravováno zákonem č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií. Tento zákon upravuje povinnost zveřejňovat určité platy, což se promítá do příslušných zvláštních zákonů.

Příslušná pasáž § 9 uvedeného zákona zní:

Ochrana osobnosti a osobných údajov

(3) Povinná osoba sprístupní na účely informovania verejnosti osobné údaje fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených osobitným zákonom o fyzickej osobe, ktorá je verejným funkcionárom, poslancom obecného zastupiteľstva, predstaveným v štátnej službe, odborníkom plniacim úlohy pre člena vlády Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky, vedúcim zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, vedúcim zamestnancom zamestnávateľa, ktorým je orgán verejnej moci, 16f) nadriadeným v služobnom pomere alebo členom hodnotiacej komisie alebo iného obdobného orgánu, ktorý sa zúčastňuje na procese rozhodovania o použití verejných prostriedkov. Podľa prvej vety sa sprístupňujú osobné údaje v rozsahu

a) titul,

b) meno,

c) priezvisko,

d) funkcia a deň ustanovenia alebo vymenovania do funkcie,

e) pracovné zaradenie a deň začiatku výkonu pracovnej činnosti,

f) miesto výkonu funkcie alebo pracovnej činnosti a orgán, v ktorom túto funkciu alebo činnosť vykonáva,

g) mzda, plat alebo platové pomery a ďalšie finančné náležitosti priznané za výkon funkcie alebo za výkon pracovnej činnosti, ak sú uhrádzané zo štátneho rozpočtu alebo z iného verejného rozpočtu.

(4) Osobné údaje osoby, ktorá je nadriadeným v služobnom pomere, povinná osoba sprístupní v rozsahu a na účel podľa odseku 3, len ak sprístupnenie nie je v rozpore s povinnosťou mlčanlivosti podľa osobitných predpisov 16i) a zároveň sprístupnenie tejto informácie neohrozí bezpečnosť alebo obranu Slovenskej republiky, ochranu verejného poriadku alebo plnenie úloh týchto osôb alebo orgánov, v ktorých vykonávajú svoju činnosť; ustanovenie § 13 sa v tomto prípade nepoužije.

2. Uveřejňování tarifů

Tarifý státních úředníků a jiných veřejných činitelů jsou upravovány zákonem č. 400/2009 o státní službě a jsou veřejné.

Švédsko

1. *Sdělování individuálních platů*

Informace o platech zaměstnanců státního orgánu musí být vydána na základě požadavku kohokoliv. Každý švédský občan má právo na volný přístup k úředním dokumentům. Ústavní předpisy o úředních dokumentech veřejné povahy jsou obsaženy v kapitole 2 zákona o svobodě tisku (ang. Freedom of the Press Act). Dokumenty v držení veřejnou správou jsou úřední dokumenty bez ohledu na jejich obsah. Informace o platech (např. státních úředníků) jsou považovány za úřední dokumenty. Úřední dokument je z principu veřejný, musí být tedy přístupný komukoliv, kdo si jej přeje prostudovat. Výjimky z principu veřejné povahy úředních dokumentů (např. případy kdy úřední dokumenty musí být zachovány v tajnosti) musí být specificky upraveny zákonem – především zákonem o utajení (Sekretesslag 1980:100). Státní orgány obecně nepublikují informace o platech etc. v oficiálních publikacích, ale informace jsou podávány na základě žádosti.

2. *Uveřejňování tarifů*

Informace se nepodařilo získat.

3. *Uveřejňování platů ministrů a vysokých ústavních činitelů*

Informace o platech vládních činitelů a členů parlamentu jsou k nalezení na oficiálních webových stránkách švédského parlamentu. Dále jsou poskytovány informace o výši náhrad cestovních výdajů a informace o pojištění, důchodech apod.

Švýcarsko

Níže uvedené informace se vztahují pouze na federální úroveň správy, orgány kantonů se mohou řídit jinými pravidly.

1. *Sdělování individuálních platů*

Individuální platy státních úředníků nejsou obecně sdělovány. Dohoda o výši individuálního platu je součástí osobní složky, která je úředním dokumentem a předmětem zákona o volném přístupu k informacím. Nicméně pokud se jedná o osobní údaje, je ochrana údajů obecně nadřazená transparentnosti. Je znám případ, kdy federální nejvyšší soud rozhodl o uveřejnění dokumentů týkajících se odstupného dvou vysoce postavených státních úředníků, kteří byli propuštěni nově zvoleným ministrem. Soud rozhodl, že veřejný zájem na tom zjistit, jakou kompenzaci tito státní úředníci dostali, byl nadřazen ochraně osobních údajů.

2. *Uveřejňování tarifů*

Tarifů obsahující platová rozmezí jsou publikovány. Tarifů neobsahují informace o tom, která práce spadá do kterého rozmezí. Tato informace je obvykle známa při nabídce konkrétní práce.

Turecko

1. *Sdělování individuálních platů*

Výše individuálních platů státních úředníků není sdělována. Ze zákona o veřejném přístupu k informacím (zákon č. 4982/2003) nevyplývá přímá povinnost sdělovat individuální plat. Generální ředitelství rozpočtové a daňové kontroly, které pracuje pod ministerstvem financí, odpovídá na dotazy o platech státních úředníků obecně, ale požadavek nesmí být vztažen na

individuální plat konkrétního státního úředníka. Pokud se dotaz týká specifické osoby, není zodpovězen.

2. Uveřejňování tarifů

Všeobecné platové podmínky státních úředníků jsou publikovány ministerstvem financí po vyjednáváních vlády a odborů státních úředníků.

USA

1. Sdělování individuálních platů

Platy některých federálních vládních zaměstnanců jsou přístupné na internetu. Federální zákon o volném přístupu k informacím (Freedom of Information Act) umožňuje veřejnosti požádat o tento druh informace. V důsledku toho jsou platy mnoha federálních zaměstnanců přístupné na internetu.

Jsou přístupné na webové stránce http://php.app.com/fed_employees10/search.php, kde je možné dohledat informace o určitých federálních zaměstnancích včetně místa pracoviště, pracovní pozice, platové skupiny, upravené výše základního platu a výše odměn.

2. Uveřejňování tarifů

Platové tabulky s tarify státních úředníků jsou volně dostupné.

3. Uveřejňování platů ministrů a vysokých ústavních činitelů

Platy a finanční odměny členů Kongresu jsou uveřejňovány tištěnou formou v publikacích a na webových stránkách.

Velká Británie

1. Sdělování individuálních platů

Ve Velké Británii stále probíhá právní bitva mezi příznivci zveřejňování výše konkrétních individualizovaných platů bez souhlasu úředníků a mezi odpůrci uveřejňování. Spor se vede o to, které údaje kterých úředníků jsou chráněnými osobními údaji, a v jakém rozsahu. V r. 2010 byla zveřejněna většina platů a jmen vyšších státních úředníků podřízených Kabinetu (vládě), kteří pobírají nad 150 000 liber ročně, nezveřejněny však zůstaly platy několika málo úředníků, kteří s uvedením svého platu nesouhlasili.

Mezitím rozhodl odvolací orgán Informačního zmocněnce (Information Tribunal, Information Commissioner) v jiném případě, že vzhledem k ochraně dat není možno sdělit ani zveřejnit přesný plat žádného úředníka. Že je však přípustné při zachování nezbytné ochrany dat zveřejnit rozpětí platu, a to v intervalu 5000 liber za příslušný rok (rozhodnutí č. EA/2009/0054). Podobný názor měl tentýž úřad ohledně platů nad 150 000 liber, když konstatoval, že tak vysoký plat z veřejných prostředků může být zveřejněn i se jménem. To v podstatě aplikovala britská vláda v letošním roce, kdy zveřejnila přímo na webových stránkách platy (resp. rozpětí s intervalem 5000 liber) ve formě karet všech vyšších úředníků včetně jejich jména, včetně dalších odměn, náhrad popř. příspěvků na důchod. Zveřejněna jsou nejen platová rozpětí úředníků, kteří pobírají více než 150 000 liber, ale i rozpětí jiných vedoucích úředníků.

Pro místní správu (local government) v Anglii byl výše uvedený výklad konfliktu práva na ochranu osobního údaje a práva na informace kodifikován v novele Nařízení pro místní úřady v Anglii z r. 2011 (The Accounts and Audit England Regulation). Podle tohoto nařízení jsou

úřady resp. instituce rozděleny do dvou skupin.⁶ Úřady ze skupiny tzv. „larger relevant body“, kam patří všechny klasické místní úřady, musí publikovat (uveřejnit) v **prohlášení o účtech** (statement of accounts) následující informace, týkající se platů a dalších příjmů zaměstnanců za předcházející rok a rok předtím.

a. Počet pracovníků, kteří pobírali plat a odměny⁷ od 50 000 liber výše, v rozpětí po 5000 liber, pokud nemusí být rozpětí jejich platu zveřejněno individuálně (bod b a c níže)

b. Rozpětí platu a odměn všech vyšších úředníků podle jejich funkce (nikoliv jmenovitě). Vyššími úředníky jsou úředníci, kteří pobírali nad 50 000 liber měsíčně a jsou vedoucími úřadu,⁸ a úředníci v politické nomenklatuře. Dále musí být uveřejněn příspěvek instituce na jejich důchod v relevantním roce.

c. Rozpětí platu plus odměn úředníků, kteří pobírali v příslušném roce více než 150 000 liber, včetně jména úředníka.

2. Uveřejňování tarifů

Platová rozmezí kategorií vyšších státních úředníků jsou pevně stanovena a jsou k nalezení na stránkách kanceláře kabinetu (Cabinet Office).

Senior Civil Service Pay Ranges		
Pay Band	Minimum	Maximum
SCS1	£58,200	£117,800
SCS1A	£67,600	£128,900
SCS2	£82,900	£162,500
SCS3	£101,500	£208,100
Perm Sec	£141,836	£277,349

Zdroj: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.cabinetoffice.gov.uk/about-cabinet-office/plans-performance/scs-pay-ranges.aspx> [3.11.2011]

⁶ Nařízení není celostátně aplikovatelné, nicméně vztahuje se na všechny úřady v Anglii.

⁷ Do této kategorie patří celkový plat včetně náhrad, celková výše bonusů, celková výše příspěvků, které jsou vykazovány v daňovém přiznání, celková výše kompenzace za ztrátu zaměstnání nebo úřadu, celková výše dalších benefitů získaných jinak než v hotovosti.

⁸ Kategorizace úředníků v přepisu je složitá, překlad je zjednodušen

Zdroje

- ECPRD Request 1792: Disclosure of information about salaries of public servants, 2011
- ECPRD Request 1883: Přístup veřejnosti k platům vysokých úředníků v některých státech, 2002
- ECPRD Request 82: Public Availability of Salaries and Allowances of national Officials, 2002
- FUREK, A. Informace o platech pracovníků veřejné správy. *Právní Rozhledy*. 2011, 17, s. 626 - 634.
- Internetový archiv národních archivů, URL: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/>
- Webové stránky Brunettiho reforma, URL: <http://www.riformabrunetta.it/>
- Webové stránky Evropské komise, URL: http://ec.europa.eu/index_cs.htm
- Webové stránky kabinetu britského premiéra, URL: <http://www.cabinetoffice.gov.uk/>
- Webové stránky Komise na přístup k administrativním dokumentům, URL: <http://www.cada.fr/>
- Webové stránky Přístup k právu Evropské Unie, URL: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>
- Webové stránky Sejmu Litevské republiky, URL: <http://www3.lrs.lt/>
- Webové stránky sněmovny reprezentantů USA, URL: <http://clerk.house.gov/>
- Webové stránky s legislativou Velké Británie, URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga>
- Webové stránky s norskými zákony, URL: <http://www.lovddata.no/info/lawdata.html>
- Webové stránky transparentnosti místních správ ve Velké Británii, URL: <http://lgtransparency.readandcomment.com/>

Příloha: český překlad případu ESD⁹

„ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA

20. května 2003

Usnesením ze dne 12. prosince 2000, došlým Soudnímu dvoru dne 28. prosince 2000, a usneseními ze 28. února 2000 a 14. února 2001, došlými Soudnímu dvoru dne 27. března 2001, položily Verfassungsgerichtshof (C-465/00) a Oberster Gerichtshof (C-138/01 a C-139/01) na základě článku 234 ES každý 2 předběžné otázky, které byly formulovány v zásadě totožně, týkající se výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

Tyto otázky byly vzneseny v rámci sporů jednak mezi Rechnungshof (Účetní dvůr) a velkým počtem subjektů, jež podléhají jeho dohledu, a jednak mezi Ch. Neukomm a J. Lauermannem a jejich zaměstnavatelem, Österreichischer Rundfunk (dále jen „ÖRF“), veřejnoprávní rozhlasovou stanicí, ve věci povinnosti veřejných subjektů podléhajících dohledu Rechnungshof sdělit mu platy a důchody převyšující určitou úroveň, které tyto subjekty platily svým zaměstnancům a osobám pobírajícím důchod, jakož i jména příjemců za účelem zpracování výroční zprávy, která měla být předložena Nationalrat (Národní rada), Bundesrat, jakož i Landtagen (parlamenty spolkových zemí) a zpřístupněna široké veřejnosti.

Žalovaní v původním sporu, mezi kterými jsou územní samosprávné celky (jedna spolková země a dvě obce), veřejné podniky, z nichž některé jsou soutěžiteli jiných tuzemských podniků nebo podniků cizích, jež nepodléhají dohledu Rechnungshof, jakož i jeden zákonný profesní reprezentativní orgán (Wirtschaftskammer Steiermark), nesdělili údaje týkající se příjmů dotčených osob anebo je sdělili v různé míře anonymně. Odmítli přístup k příslušným dokumentům nebo tento přístup podřídili podmínkám, které Rechnungshof zamítl. Proto Rechnungshof předložil věc Verfassungsgerichtshof na základě čl. 126 písm. a) BundesVerfassungsgesetz (federální ústavní zákon), na základě kterého je tento soud příslušný k tomu, aby rozhodl o „rozporných názorech ohledně výkladu zákonných ustanovení, která upravují příslušnost Rechnungshof“.

Mezi Rechnungshof a velkým počtem subjektů, jež podléhají jeho dohledu, vyvstaly rozpory o výklad článku 8 BezBegrBVG ohledně platů a důchodů vyplacených v roce 1998 a 1999.

Rechnungshof vyvodil z článku 8 BezBegrBVG povinnost uvést ve zprávě jméno dotčených osob s údajem o jejich ročním příjmu. Žalovaní v původním řízení zastávají opačné stanovisko a mají za to, že nejsou povinni sdělit osobní údaje týkající se příjmů, takové, jako jsou jména nebo postavení dotčených osob, s uvedením jejich platů. Opírají se hlavně o směrnici 95/46, článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), který zajišťuje právo na

---

⁹ Jedná se o pracovní překlad, získaný z <http://eur.lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0465:CS:HTML>

soukromí, a o tvrzení, podle kterého povinnost zveřejnění tvoří překážku pohybu pracovníků v rozporu s článkem 39 ES.

Podle článku 1 směrnice 95/46:

„1. Členské státy zajišťují v souladu s touto směrnicí ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů.“ Tato směrnice umožňuje vzít v úvahu při provádění zásad v ní stanovených zásadu práva na přístup veřejnosti k úředním dokumentům.

Verfassungsgerichtshof se v zásadě táže, zda je článek 8 BezBegrBVG, jak je vykládán Rechnungshof, slučitelný s právem Společenství, aby ho mohl, podle okolností, vykládat v souladu s tímto právem nebo ho prohlásit (částečně) za nepoužitelný.

První otázkou se předkládající soudy v zásadě tážou, zda musí být směrnice 95/46 vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká je předmětem věci v původních řízeních, jež ukládá státnímu orgánu dohledu povinnost shromažďovat a sdělovat pro účely zveřejnění údaje ohledně příjmů osob zaměstnaných subjekty, které podléhají tomuto dohledu, pokud tyto příjmy převyšují určitý strop.

Odpověď zněla, že čl. 6 odst. 1 písm. c) a čl. 7 písm. c) a e) směrnice 95/46 nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jakou je úprava dotčená ve věcech v původních řízeních, za předpokladu, že je prokázáno, že široké zveřejnění nejen výše ročních příjmů, pokud převyšují určitý strop, osob zaměstnaných subjekty, jež podléhají dohledu Rechnungshof, ale i jmen poživatelů těchto příjmů je nezbytné a vhodné ve vztahu k cíli řádné správy veřejných prostředků sledovanému ústavodárcem, což přísluší ověřit předkládajícím soudům.

Druhou otázkou se předkládající soudy tážou, zda jsou ustanovení směrnice 95/46, která brání vnitrostátní právní úpravě, jež je předmětem věci v původních řízeních, přímo použitelná v tom smyslu, že se jich jednotlivci může dovolávat před vnitrostátními soudy, aby tím zabránili použití těchto vnitrostátních předpisů.

Žalovaní v původním řízení ve věci C-465/00 se vesměs domnívají, že čl. 6 odst. 1 a článek 7 směrnice 95/46 splňují kritéria vyplývající z judikatury Soudního dvora pro to, aby jim byl přiznán přímý účinek. Tato ustanovení jsou totiž dostatečně přesná a bezpodmínečná pro to, aby se jich mohly dovolávat subjekty povinné přistoupit ke zveřejnění údajů týkajících se příjmů dotčených osob, a tím tak zabránily použití vnitrostátních pravidel, která jsou s takovými ustanoveními v rozporu.

Vzhledem k odpovědi na první otázku se druhá otázka zaměřuje na to, zda takovýto charakter může být přiznán čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 95/46, podle kterého „osobní údaje musejí být [...] přiměřené, podstatné a nepřesahující míru s ohledem na účely, pro které jsou shromažďovány a/nebo dále zpracovávány“, jakož i čl. 7 písm. c) nebo e), podle kterého může být zpracování osobních údajů provedeno pouze tehdy, pokud je zejména „nezbytné pro splnění právní povinnosti, které podléhá správce“ nebo je „nezbytné pro vykonání úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce [...], kterému jsou údaje sdělovány“.

Tato ustanovení jsou dostatečně přesná pro to, aby se jich jednotlivci mohli dovolávat a mohla být uplatněna vnitrostátními soudy. Mimoto směrnice 95/46 sice nepopíratelně ponechává členským státům větší či menší prostor pro uvážení při provádění některých jejích

ustanovení, avšak čl. 6 odst. 1 písm. c) a čl. 7 písm. c) a e) vyjadřují bezpodmínečné povinnosti.

Na druhou otázku je tak třeba odpovědět, že čl. 6 odst. 1 písm. c) a čl. 7 písm. c) a e) směrnice 95/46 jsou přímo použitelné v tom smyslu, že se jich jednotlivec může dovolávat před vnitrostátními soudy, aby tím zabránil použití pravidel vnitrostátního práva, jež jsou s těmito ustanoveními v rozporu.“

